

Almindelig oversigt.

1. I finansåret 1954—55 udgjorde de samlede driftsindtægter 4 223 mill. kr., drifts- og anlægsudgifterne 3 969 mill. kr. og overskuddet på drifts- og anlægsbudgettet 254 mill. kr.

På kapitalposterne beløb indtægterne sig til 136 mill. kr. og udgifterne sig til 1 348 mill. kr.; nettoudgiften var således 1 212 mill. kr.

På drifts- og kapitalposterne under eet var nettoudgiften herefter 958 mill. kr., hvoraf dog kun 869 mill. kr. kom frem til udbetaling i 1954—55.

Af finansieringsbehovet — de nævnte 869 mill. kr. — dækkedes 347 mill. kr. ved salg af obligationer, 375 mill. kr. ved forøgelse af gælden til nationalbanken m. v., 143 mill. kr. ved indbetalinger under dollarpræmieordningen og 4 mill. kr. gennem udenlandsk hjælp.

Da en væsentlig del af udgifterne på kapitalposterne medgik til afdrag på gæld, udgjorde nettotilvæksten i statsgælden 260 mill. kr.; statsgælden var herefter ved finansårets slutning 8 372 mill. kr.

2. Sammenlignet med det skøn over statsbudgettet, som udarbejdedes i foråret 1954, (Økonomisk Årsoversigt 1954, tabel 29) viser statsregnskabet merindtægter på knap 50 mill. kr., besparelser på ca. 150 mill. kr. og en forøgelse af overskuddet på drifts- og anlægsbudgettet på knap 200 mill. kr. Den væsentligste del af denne forbedring skyldes de i finansårets løb foretagne ændringer i finanspolitikken, jfr. tabel 2, hvor der er anført de skøn over virkningerne af de vigtigste siden budgetskønnets udarbejdelse truffne finansielle dispositioner, som man regnede med på det tidspunkt, da disse forholdsregler blev gennemført.

De i foråret 1954 vedtagne love m. v. indebar, at der måtte påregnes en forringelse af overskuddet udover, hvad der allerede var impliceret i budgetoverslaget: Ved

martsforliget gennemførtes skattelettelser til et beløb af 47 mill. kr., hvoraf kun 5 mill. kr. modsvarede af afviklingen af rugbrødstilskudet, lønforhøjelserne for arbejdere og tjenestemænd medførte merudgifter af størrelsesordenen 75 mill. kr., og efter vedtagelsen af loven om anvendelsen af Marshall-midlerne måtte der ventes øgede udgifter til militære anlægsarbejder på 15—20 mill. kr. Tilsammen betød disse ændringer således en forringelse af den finansielle stilling på næsten 140 mill. kr.

Med henblik på at imødegå det voksende valutaunderskud og ikke mindst dæmpe det stærke efterspørgselspres i byggefagene gennemførtes i de følgende måneder en betydelig stramning af finanspolitikken: Sidst i april begrænsedes både de civile og militære anlægsudgifter med ca. 65 mill. kr., i juli blev de civile anlægsarbejder skåret yderligere ned, og forsvarsbudgettet reduceredes med ca. 125 mill. kr.; endelig blev der i september vedtaget takst- og afgiftsforhøjelser, som i resten af finansåret ventedes at indbringe ca. 65 mill. kr.

Hertil kom i juli og senere en begrænsning af det statsstøttede boligbyggeri; denne besparelse viser sig imidlertid ikke på drifts- og anlægsbudgettet, jfr. herom nedenfor.

Efter de omtalte ændringer i finanspolitikken måtte der ventes et overskud på drifts- og anlægsbudgettet på ca. 200 mill. kr. I tabellen ovenfor er det således korrigerede budgetskøn sammenholdt med regnskabstallene; afvigelser mellem de to opgørelser kan således betyde, at de oprindelige skøn har været unøjagtige, at virkningerne af de finansielle indgreb er blevet anderledes end tilsigtet, eller at der er gennemført forskellige mindre tillægsbevillinger, som ikke er omtalt her. Såvidt det kan bedømmes, har alle de nævnte forhold været medvirkende til differencerne mellem budget- og regnskabstallene.